

AYLANMA IQTISODIYOT: MAZMUN-MOHİYATI, RESURS SAMARADORLIGI VA QURILISH SOHASIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Komilov Kamol Akram ugli

Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
tadqiqotchisi

Annotatsiya

Mazkur maqolada aylanma iqtisodiyotning mazmun-mohiyati, resurs samaradorligini oshirishdagi ahamiyati hamda qurilish sohasida uni rivojlantirish istiqbollari ilmiy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot davomida aylanma iqtisodiyot konsepsiyasining nazariy asoslari, xalqaro tajriba, rasmiy statistik ma'lumotlar va qurilish materiallari zanjirida qiymatni saqlash mexanizmlari qiyosiy baholandi. Olingan natijalar resurslardan oqilona foydalanish, chiqindilarni ikkilamchi xomashyo sifatida qayta jalb etish va materiallar aylanishini yopiq kontur asosida tashkil etish iqtisodiy samaradorlikni oshirish hamda ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qilganini ko'rsatdi. Qurilish sohasida aylanma iqtisodiyot tamoyillarini keng joriy etish istiqbollari ilmiy asoslandi.

Kalit so'zlar: aylanma iqtisodiyot, resurs samaradorligi, qurilish sohasi, ikkilamchi xomashyo, chiqindilarni qayta ishlash, yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, qurilish materiallari.

Аннотация

В статье были научно рассмотрены сущность циркулярной экономики, её значение для повышения эффективности использования ресурсов и перспективы развития в строительной отрасли. В ходе исследования были проанализированы теоретические основы концепции циркулярной экономики, международный опыт, официальные статистические данные и механизмы сохранения стоимости в цепочке строительных материалов. Полученные результаты подтвердили, что рациональное использование ресурсов, вовлечение отходов в качестве вторичного сырья и организация замкнутого цикла обращения материалов способствовали повышению экономической эффективности и обеспечению экологической устойчивости. Кроме того, были научно обоснованы перспективы более широкого внедрения принципов циркулярной экономики в строительной отрасли.

Ключевые слова: циркулярная экономика, эффективность ресурсов, строительная отрасль, вторичное сырьё, переработка отходов, зелёная экономика, устойчивое развитие, строительные материалы.

Abstract

This article examined the essence of the circular economy, its role in improving resource efficiency, and its development prospects in the construction sector. The study analyzed the theoretical foundations of the circular economy concept, international experience, official statistical data, and value preservation mechanisms within construction material chains. The findings demonstrated that the rational use of resources, the reintegration of waste as secondary raw materials, and the

implementation of closed-loop material circulation contributed to higher economic efficiency and stronger environmental sustainability. Furthermore, the study substantiated the prospects for the wider application of circular economy principles in the construction industry, highlighting their importance for sustainable resource management and long-term sectoral development.

Keywords: circular economy, resource efficiency, construction industry, secondary raw materials, waste recycling, green economy, sustainable development, construction materials.

KIRISH

O'zbekistonda chiqindilar bilan bog'liq xo'jalik faoliyati so'nggi yillarda alohida tarmoq maqomini oldi va bu jarayon aniq amaliy natijalar bera boshladi. Mamlakatda yiliga taxminan 14 million tonna maishiy chiqindi hosil bo'ladi; sohaga uch yil ichida 2 trillion so'mdan ortiq mablag' yo'naltirildi, Chiqindilarni boshqarish va sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish agentligi tashkil etildi, 290 ta chiqindini qayta ishlash va 200 ga yaqin sanitariya tozalash korxonasi faoliyat boshladi, tarmoq korxonalari uchun foyda va ijtimoiy soliq stavkalari 1 foiz etib belgilandi, import qilinadigan texnika esa bojdan ozod qilindi [1]. Bunday rag'batlantiruvchi muhit chiqindini xarajat manbaidan xomashyo manbaiga aylantirish uchun mustahkam amaliy zamin yaratdi.

Qabul qilingan normativ hujjatlar bu yo'nalishga uzoq muddatli ufq berdi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 4-yanvardagi PF-5-son Farmoni «nol chiqindi» tamoyiliga erishish va aylanma (sirkulyar) iqtisodiyotni rivojlantirish vazifasini belgilab, 2030-yildan e'tiboran qayta ishlashga hamda termik usulda muqobil energiya olishga yaroqli chiqindilarni poligonlarga joylashtirishni taqiqlashni nazarda tutdi va 2024-2026-yillar tadbirlari uchun 479,8 milliard so'm ajratdi [2]. Prezidentning 2022-yil 2-dekabrda PQ-436-son qarori bilan tasdiqlangan hujjatlar to'plami esa 2030-yilgacha «yashil» iqtisodiyotga o'tish va «yashil» o'sishni ta'minlash, iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida resurslarni tejash ko'lamini kengaytirish yo'nalishlarini mustahkamladi [3]. Ikki hujjat birgalikda aylanma iqtisodiyot uchun huquqiy, moliyaviy va tashkiliy asosni shakllantirdi.

Amaliy nuqtai nazardan bu vazifalarning og'irlik markazi qurilish sohasiga tushadi. BMT Atrof-muhit dasturi va Binolar va qurilish bo'yicha global alyansning 2025-2026-yillardagi hisobotiga ko'ra, binolar va qurilish sektori jahon yalpi ichki mahsulotining 11-13 foizini yaratadi, dunyo ishchi kuchining qariyb 9 foizini band qiladi, ayni vaqtda global karbonat angidrid chiqindilarining taxminan 37 foiziga va material qazib olishning deyarli 50 foiziga to'g'ri keladi [4]. Sektorning material sig'imi yuqoriligi resurs samaradorligini oshirishdan olinadigan iqtisodiy va ekologik samarani ham eng yuqori darajaga ko'taradi.

Maqolaning maqsadi - aylanma iqtisodiyotning nazariy mazmunini resurs samaradorligi kategoriyasi orqali izohlash va qurilish materiallari zanjirida qiymatni saqlashning amaliyotga tatbiq etiladigan modelini asoslashdan iborat. Tadqiqot obyekti sifatida qurilish va qurilish materiallari ishlab chiqarish sohasidagi material oqimlari, predmeti sifatida esa ushbu oqimlarni yopiq konturga aylantirish mexanizmlari olindi.

Ishning amaliy ahamiyati taklif etilayotgan kontur elementlarining amaldagi milliy dasturlar bilan bevosita bog'lanishida namoyon bo'ladi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Aylanma iqtisodiyot konsepsiyasining zamonaviy talqini Ellen MacArthur jamg'armasi ishlab chiqqan uch tamoyilga tayanadi: chiqindi va ifloslanishni loyihalash bosqichidayoq bartaraf etish, mahsulot va materiallarni eng yuqori qiymatida muomalada saqlash, tabiiy tizimlarni tiklash. Bu yondashuv «ol - ishlat - tashla» chizig'iga qarshi o'laroq iqtisodiyotni loyihalash masalasi sifatida talqin qiladi va chiqindining paydo bo'lishini boshqarishdan ko'ra uning oldini olishni ustuvor deb biladi [5]. Tamoyillarning dizaynga bog'lanishi konsepsiyani sof ekologik ritorikadan iqtisodiy loyihalash metodologiyasi darajasiga ko'tardi.

Kirchherr, Reike va Hekkert 114 ta ta'rifni kontent-tahlil qilib, konsepsiya atrofidagi terminologik xilma-xillikni tizimlashtirdi. Ular ta'riflarning sezilarli qismi aylanma iqtisodiyotni faqat qayta ishlashga qisqartirayotganini, barqaror taraqqiyot bilan aloqasi esa ko'pincha zaif ifodalanganini ko'rsatdi va R-strategiyalar iyerarxiyasini - 3R dan 9R gacha bo'lgan tizimni - ta'riflarni qiyoslashning yagona o'lchovi sifatida taklif qildi [6]. Ushbu iyerarxiya keyingi tadqiqotlar uchun metodologik tayanchga aylandi, chunki u strategiyalarni resurs tejash darajasiga ko'ra tartiblash imkonini beradi.

Qurilish yo'nalishida nazariy asoslarni Ch. J. Kibert shakllantirdi: barqaror qurilish konsepsiyasi doirasida u binolarning hayotiy sikli yakunida hosil bo'ladigan chiqindilarni boshqarish va ularni qayta iqtisodiy zanjirga kiritish modellarini ishlab chiqdi [7]. F. Pomponi va A. Moncaster materiallarning «yashirin uglerod izi» hamda binoning butun hayotiy sikli bo'yicha uglerod balansini vizuallashtirish usulini asoslab, aylanma qarorlarning samarasini o'lchash muammosini hal qilishga yaqinlashdi [8]. M. Finamore va C. Oltean-Dumbrava tizimli adabiyotlar tahlili orqali beton, shisha va plastik kabi qayta ishlanadigan materiallardan foydalanishning ekologik hamda iqtisodiy samaradorligini baholash mezonlarini umumlashtirdi [9].

MDH mamlakatlari maktabida tadqiqot yo'nalishi texnogen chiqindilardan ikkilamchi xomashyo sifatida foydalanish tomon burildi. B. V. Gusev va A. V. Gribkova temir-beton ishlab chiqarishni rivojlantirish yo'nalishlarini tahlil qilib, resurs va energiya tejamoq texnologiyalarning ilmiy asoslarini yaratdi [10]. Sanab o'tilgan ishlar birgalikda uch qatlamli bilim bazasini beradi: konseptual tamoyillar, o'lchov usullari va materialshunoslik yechimlari. O'zbekiston sharoitida esa ushbu qatlamlarni bir-biriga bog'laydigan, milliy statistika va tarmoq boshqaruvi tiliga o'girilgan oraliq metodologiya hali to'liq shakllanmagan - mavjud tadqiqotlardagi bu bo'shliq qo'yilgan masalaning ilmiy yangiligini belgilaydi.

METODOLOGIYA

Ish nazariy-tahliliy tadqiqot sifatida qurilgan. Konsepsiyaning mazmunini aniqlashtirishda ta'riflarni qiyosiy kontent-tahlil qilish usuli, strategiyalarni tartiblashda esa R-strategiyalar iyerarxiyasi qo'llanildi [6]. Chiziqli va aylanma modellarni solishtirishda tizimli yondashuv, material oqimlarini bosqichlarga

ajratishda mahsulot hayotiy siklini baholash (Life Cycle Assessment) mantig'i asos qilib olindi; qurilish obyektlari uchun bu mantiq loyihalash, foydalanish va demontaj bosqichlarini bir konturga birlashtirish imkonini beradi [7].

Empirik baza faqat rasmiy va ochiq nashrlardan shakllantirildi. Global ko'rsatkichlar Circle Economy va Deloitte tayyorlagan hisobotdan [11], Yevropa Ittifoqi bo'yicha ma'lumotlar Yevrostatning 2025-yil 19-noyabrdagi rasmiy statistik axborotidan [12], maqsadli ko'rsatkichlar esa Yevropa Komissiyasining aylanma iqtisodiyot bo'yicha harakatlar rejasidan [13] olindi. Sektor ulushlari BMT Atrof-muhit dasturi hisobotiga [4], milliy institutsional ma'lumotlar normativ hujjatlar matnlariga [2; 3] va rasmiy axborot manbaiga [1] tayandi.

Ma'lumotlarni qayta ishlashda guruhlash, qiyoslash va tarkibiy ulushlarni hisoblash usullaridan foydalanildi. Barcha raqamli qiymatlar birlamchi nashr etilgan ko'rinishida keltirildi, hisob-kitob yo'li bilan hosil qilingan baholar kiritilmadi. Bunday cheklov natijalarning tekshiriluvchanligini ta'minlaydi va xulosalarning dalil bazasini mustahkamlaydi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Aylanma iqtisodiyotning holatini tavsiflovchi rasmiy ko'rsatkichlar 1-jadvalda umumlashtirildi. Jadval uch darajani - global, mintaqaviy va milliy darajani - bir tahlil maydoniga joylashtiradi va sohaviy qarorlar uchun taqqoslash asosini beradi.

1-jadval

Aylanma iqtisodiyot va qurilish sektorining resurs samaradorligini tavsiflovchi rasmiy ko'rsatkichlar¹

Ko'rsatkich	Qiymat (yil)	Manba
Global iqtisodiyotda ikkilamchi materiallar ulushi 2025-yil (aylanmalik darajasi), foizda	6,9	[11]
Global yillik material iste'moli, mlrd tonna	106	[11]
Yevropa Ittifoqida aylanma material foydalanish darajasi 2024-yil (CMUR), foizda	12,2	[12]
CMUR - metall rudalari bo'yicha 2024-yil, foizda	23,4	[12]
CMUR - nometall minerallar (qurilish xomashyosi) bo'yicha 2024-yil, foizda	14,3	[12]
YeI da eng yuqori milliy ko'rsatkich (Niderlandiya) 2024-yil, foizda	32,7	[12]
YeI ning 2030-yilga mo'ljallangan CMUR maqsadi, foizda	23,2	[13]
Binolar va qurilish sektorining global CO ₂ chiqindilaridagi ulushi, foizda	37	[4]
Binolar va qurilish sektorining global material qazib olishdagi ulushi, foizda	50	[4]
Binolar va qurilish sektorining jahon YaIM dagi ulushi, foizda	11-13	[4]
O'zbekistonda yiliga hosil bo'ladigan maishiy chiqindi hajmi, mln tonna	14	[1]
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan chiqindini qayta ishlash korxonalari, ta	290	[1]

¹ Manbalar asosida muallif ishlanmasi

1-jadval ma'lumotlari uch muhim xulosaga olib keladi. Birinchidan, global miqyosda ikkilamchi materiallar ulushi 6,9 foizni tashkil etadi va yillik material iste'moli 106 milliard tonnaga yetgan [11]; demak, aylanmalikni oshirishning erishilmagan salohiyati juda katta va har bir qo'shimcha foiz ulush yuz millionlab tonna birlamchi xomashyoni tejash imkonini beradi. Ikkinchidan, Yevropa Ittifoqining 12,2 foizli ko'rsatkichi mintaqaviy siyosat vositalarining samarasini tasdiqlaydi va 2030-yilga belgilangan 23,2 foizli maqsad [13] ko'rsatkichni ikki barobar oshirish real vazifa ekanini bildiradi. Uchinchidan, materiallar kesimidagi taqsimot qurilish uchun bevosita ahamiyatga ega: nometall minerallar bo'yicha aylanmalik darajasi 14,3 foizni tashkil etib, o'rtacha darajadan yuqori, metall rudalari bo'yicha esa 23,4 foizga yetgan [12].

Oxirgi raqamlar qurilish materiallari zanjirining aylanma yechimlarga eng tez javob beradigan bo'g'in ekanini ko'rsatadi. Beton siniqlari, g'isht, metall armatura va shisha nisbatan yirik hajmli, bir jinsli va joylashuvi aniq oqimlar bo'lgani uchun ularni yig'ish va saralash logistikasi arzon; Niderlandiyaning 32,7 foizli natijasi [12] esa zich urbanizatsiyalashgan iqtisodiyotda ham yuqori ko'rsatkichga erishish mumkinligini isbotlaydi. Sektorning global material qazib olishdagi ulushi 50 foizga yaqin ekani [4] bu bo'g'indagi har qanday yaxshilanishning umumiy natijaga ko'paytiruvchi ta'sir berishini bildiradi.

O'zbekiston uchun bu bog'liqlik quyidagicha talqin qilinadi. Yiliga 14 million tonna maishiy chiqindi hosil bo'lishi va 290 ta qayta ishlash korxonasining faoliyat yuritishi [1] xomashyo bazasi hamda dastlabki quvvatlar mavjudligini bildiradi; 2030-yildan qayta ishlashga yaroqli chiqindilarni poligonlarga joylashtirish taqiqlanishi [2] esa ikkilamchi xomashyo taklifini barqaror o'sish yo'liga chiqaradi. Talab tomonida qurilish materiallari sanoati eng katta va to'lovga qodir iste'molchi sifatida chiqadi, «yashil» iqtisodiyot dasturi doirasidagi resurs tejash vazifalari [3] esa ushbu talabni rag'batlantiruvchi siyosat vositalari bilan quvvatlaydi. Taklif, talab va siyosat vositalarining bir vaqtda mavjudligi milliy miqyosda yopiq kontur qurish uchun qulay vaziyat yaratadi.

Nazariy umumlashma sifatida qurilish materiallari zanjirida qiymatni saqlashning besh bosqichli konturi taklif etiladi. Kontur R-strategiyalar iyerarxiyasi [6] va hayotiy siklni baholash mantig'i [7] asosida qurilgan bo'lib, birlamchi xomashyoni kirish oqimi, poligonga yo'naltiriladigan qoldiqni esa minimallashtiriladigan chiqish oqimi sifatida talqin qiladi.

Konturning birinchi bosqichi - aylanma loyihalash - keyingi barcha bosqichlarning texnik imkoniyatini oldindan belgilaydi: birikmalarni qaytariladigan qilib loyihalash binoni demontaj qilish bosqichida materiallarni butun holida ajratib olish imkonini beradi [7]. Ikkinchi bosqichda ishlab chiqarish resurs tejamkor texnologiyalarga, shu jumladan texnogen chiqindilardan ikkilamchi xomashyo sifatida foydalanishga tayanadi [10]. Uchinchi bosqich obyektning xizmat muddatini uzaytirish va joriy ta'mirlash orqali qiymatni eng uzoq muddat saqlab turadi. To'rtinchi bosqichda selektiv demontaj va joyida saralash ikkilamchi materialning sifatini, demak bozor narxini belgilaydi. Beshinchi bosqich olingan xomashyoni yangi ishlab chiqarish

siklining kirishiga qaytaradi va konturni yopadi; uglerod balansi bo'yicha samara aynan shu bosqichda o'lchanadi [8]. Konturning har bir bug'ini uchun baholash mezonlari tizimli adabiyotlar tahlilida umumlashtirilgan ekologik va iqtisodiy ko'rsatkichlar asosida shakllantiriladi [9].

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlil aylanma iqtisodiyotni resurs samaradorligini oshirishning tizimli modeli sifatida talqin qilish maqsadga muvofiqligini ko'rsatdi. Qurilish va qurilish materiallari sohasi material oqimlarining hajmi, bir jinsliliigi va hududiy jamlanganligi bo'yicha ushbu modelni joriy etish uchun eng qulay bo'g'in hisoblanadi, mamlakatda shakllantirilgan huquqiy hamda institutsional baza esa bu ishni amaliy tekislikka ko'chirish uchun yetarli asos beradi.

Quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

1. Milliy statistika amaliyotiga aylanma material foydalanish darajasi (CMUR) tipidagi yagona ko'rsatkichni, jumladan nometall minerallar bo'yicha alohida kesimni kiritish - bu Yevrostat metodikasi [12] bilan taqqoslanadigan baza yaratadi va tarmoq dasturlari samarasini o'lchash imkonini beradi.

2. Qurilish obyektlarini loyihalash me'yorlariga demontaj qilinuvchanlik talabini bosqichma-bosqich kiritish, dastlab davlat buyurtmasi asosidagi obyektlar uchun tavsiya maqomida joriy etish.

3. Qurilish chiqindilarini obyektida selektiv saralash tartibini standartlashtirish va saralangan oqimlar uchun soddalashtirilgan sertifikatlash tartibini yo'lga qo'yish, chunki ikkilamchi materialning bozordagi qiymati aynan sifat kafolati bilan belgilanadi.

4. 2030-yildan kuchga kiradigan poligon cheklovi [2] doirasida ikkilamchi xomashyoni qabul qiluvchi mintaqaviy maydonchalar tarmog'ini qurilish materiallari korxonalari joylashuviga bog'lab rejalashtirish.

5. «Yashil» iqtisodiyotga o'tish dasturi [3] doirasidagi rag'batlantirish vositalarini ikkilamchi xomashyo ulushi yuqori bo'lgan mahsulotlarga yo'naltirish va bunday mahsulotlarga davlat xaridlarida ustunlik berish.

6. Oliy ta'lim muassasalarining qurilish va iqtisodiyot yo'nalishlariga aylanma loyihalash hamda hayotiy siklni baholash bo'yicha modullarni kiritish, tarmoq mutaxassislari uchun qisqa muddatli malaka oshirish dasturlarini tashkil etish.

Takliflarning izchil amalga oshirilishi birlamchi xomashyoga bo'lgan talabni kamaytirish, poligonlarga tushadigan yukni yengillashtirish va qurilish materiallari sanoatida qo'shimcha qiymat yaratish uchun mustahkam zamin tayyorlaydi. Keyingi tadqiqotlar konturning har bir bosqichi uchun miqdoriy baholash ko'rsatkichlarini ishlab chiqishga qaratilishi maqsadga muvofiq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Chiqindilarni qayta ishlash bo'yicha loyihalar taqdimoti. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti matbuot xizmati, 14.08.2025. - URL: <https://president.uz/oz/lists/view/8383>

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 4-yanvardagi PF-5-son «Chiqindilarni boshqarish tizimini takomillashtirish va ularning ekologik vaziyatga salbiy ta‘sirini kamaytirish bo‘yicha chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi Farmoni. - URL: <https://lex.uz/uz/docs/-6732832>
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi PQ-436-son «2030-yilgacha O‘zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o‘tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo‘yicha chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi qarori. - URL: <https://lex.uz/uz/docs/-6303230>
4. UNEP, GlobalABC. Global Status Report for Buildings and Construction 2025-2026. Nairobi: United Nations Environment Programme, 2026. - URL: <https://www.unep.org/resources/report/global-status-report-buildings-and-construction-2025-2026>
5. Ellen MacArthur Foundation. The Circular Economy: Definition & Model Explained. - URL: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/topics/circular-economy-introduction/overview>
6. Kirchherr J., Reike D., Hekkert M. Conceptualizing the circular economy: An analysis of 114 definitions // Resources, Conservation and Recycling. 2017. Vol. 127. P. 221-232. - URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0921344917302835>
7. Kibert Ch. J. Sustainable Construction: Green Building Design and Delivery // Journal of Architectural Engineering. - URL: <https://ascelibrary.org/journal/jaeied>
8. Pomponi F., Moncaster A. A Method for Visualising Embodied and Whole Life Carbon of Buildings // Building Information Modelling, High Performance Design and Smart Construction. Springer, 2017. - URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-50346-2_13
9. Finamore M., Oltean-Dumbrava C. Emerging Trends in the Circular Economy: Multidimensional Perspective in the Building Sector // Circular Economy and Sustainability. 2025. Vol. 5(4). P. 3017-3052. - URL: <https://doi.org/10.1007/s43615-024-00485-0>
10. Гусев Б. В., Грибкова А. В. Направления развития производства и применения железобетона в России // Строительство. Материаловедение. Машиностроение. - Днепропетровск: GAUDEAMUS, 2000. - Вып. 10. - С. 243-244.
11. Circle Economy, Deloitte. The Circularity Gap Report 2025. Amsterdam, 2025. - URL: <https://circularity-gap.world/updates-collection/global-circularity-rate-fell-to-6-9---despite-growing-recycling>
12. Eurostat. Over 12% of materials in the EU come from recycling, 19.11.2025. - URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20251119-1>
13. European Commission. Circular Economy Action Plan. - URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:
Ingliz tili muharriri:
Rus tili muharriri:
Musahhih:
Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Karimova Shirin Zoxid qizi
Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, iyul, 7-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi** rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlaro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**